

ผลของการใช้โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจต่อพฤติกรรมของมารดา
ในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด

ภัทราวดี ชัยงาม

10 ธันวาคม 2557

333177

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก

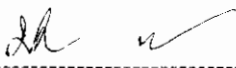
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

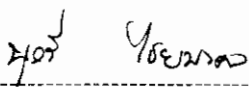
กรกฎาคม 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

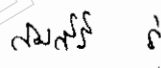
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ภัทราวดี ชัยงาม ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

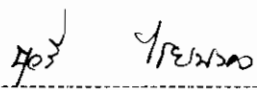

----- อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร. มณีรัตน์ ภาณุอุป)

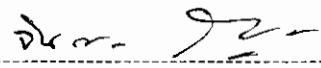

----- อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. นุจรี ไชยมงคล)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

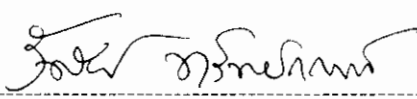

----- ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมศิริ รุ่งอมรรัตน์)

----- กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. มณีรัตน์ ภาณุอุป)

----- กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. นุจรี ไชยมงคล)

----- กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา วัชรสินธุ์)

คณะพยาบาลศาสตรบัณฑิตให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก ของมหาวิทยาลัยบูรพา

----- คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัชณีกร ทรัพย์กรานนท์)

วันที่ 13 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา

จากมหาวิทยาลัยบูรพา

ประจำปีการศึกษา 2552

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร. มณีรัตน์ ภาค
รูป อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และรองศาสตราจารย์ ดร. นุจรี ไชยมงคล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งได้
กรุณาให้คำแนะนำข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ในการ
ทำวิทยานิพนธ์ทุกขั้นตอนด้วยความเอาใจใส่ ความเมตตา รวมทั้งสนับสนุนให้กำลังใจ ผู้วิจัยรู้สึก
ซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้
ขอขอบพระคุณกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและเสนอข้อคิดเห็น ที่เป็น
ประโยชน์ ตลอดจนช่วยตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของ
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณคณาจารย์
ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ในระหว่างการศึกษาและให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์
ขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยบูรพาที่ได้ให้ทุนสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงพยาบาลสมเด็จพระปิ่นเกล้าและเจ้าหน้าที่แผนกทารกแรก
เกิดและหอผู้ป่วยวิกฤตกุมารเวชกรรมทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนอย่างดีในการทดสอบ
เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย และขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงพยาบาลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์
พยาบาลประจำแผนกทารกแรกเกิด และแผนกบำบัดพิเศษกุมารเวชกรรม ที่ได้ให้ความร่วมมือและ
ให้การสนับสนุนเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบคุณมารดาทารกคลอดก่อนกำหนด
ทุกท่านที่ให้ความร่วมมืออย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อวิรัช คุณแม่พรทิพา ชัยงาม ที่ได้ปลูกฝังความ
มานะ อดทน ความพากเพียร ใฝ่รู้ในการศึกษา ขอขอบพระคุณสามีที่ให้กำลังใจ ให้ความรักความ
ห่วงใยเสมอมา และขอขอบพระคุณเพื่อนๆ พี่ๆ ตลอดจนคนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ทำให้
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแต่
บุพการี บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษา
และประสบความสำเร็จมาจนตราบนานเท่านานนี้

ภัทราวดี ชัยงาม

50910996: สาขาวิชา: การพยาบาลเด็ก; พย.ม. (การพยาบาลเด็ก)

คำสำคัญ: โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจ/ มารดาทารกคลอดก่อนกำหนด/ พฤติกรรม

การดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด

ภัทราวดี ชัยงาม: ผลของการใช้โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจต่อพฤติกรรมของมารดาในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด (EFFECTS OF EMPOWERMENT PROMOTING PROGRAM ON BEHAVIOR OF MOTHERS CARING FOR PREMATURE INFANTS)
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: มณีรัตน์ ภาณุรูป, Ph.D., นุจรี ไชยมงคล, Ph.D., 120 หน้า.
ปี พ.ศ. 2553.

การวิจัยแบบกึ่งทดลองครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจต่อพฤติกรรมของมารดาในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด กลุ่มตัวอย่างเป็นมารดาทารกคลอดก่อนกำหนดที่ได้รับการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดในแผนกห้องบำบัดพิเศษกุมารเวชกรรม และแผนกทารกแรกเกิด โรงพยาบาลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ จังหวัดชลบุรี จำนวน 30 ราย โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสะดวกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 15 คน ได้แก่ กลุ่มควบคุม กลุ่มทดลอง กลุ่มทดลองได้รับ โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจ ตามแนวคิดของกิบสัน Gibson (1993) ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการพยาบาลตามปกติของโรงพยาบาล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจ และแบบสอบถามพฤติกรรมของมารดาในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคเท่ากับ .97 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พิสัย และการทดสอบที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่ามารดาทารกคลอดก่อนกำหนดในกลุ่มทดลองที่ได้รับ โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจมีค่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = -13.24, p < .05$) เมื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยผลต่างพฤติกรรมของมารดาในการดูแลทารกในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดก่อนระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองภายหลังการให้โปรแกรมพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = -9.12, p < .05$) โดยมารดาทารกคลอดก่อนกำหนดที่ได้รับ โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจมีค่าเฉลี่ยผลต่างพฤติกรรมดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดสูงกว่ามารดาที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าควรนำโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจไปประยุกต์ใช้ในการให้การพยาบาลมารดาทารกคลอดก่อนกำหนด เพื่อช่วยให้มารดามีความสามารถในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดได้ด้วยความมั่นใจ และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

50910996: MAJOR: PEDIATRIC NURSING; M.N.S. (PEDIATRIC NURSING)

KEYWORD: EMPOWERMENT PROMOTING PROGRAM/ PREMATURE MOTHERS/
BEHAVIOR OF CARING FOR PREMATURE INFANT

PATTARAWADEE CHAINGAM: EFFECTS OF EMPOWERMENT PROMOTING
PROGRAM ON BEHAVIOR OF MOTHERS CARING FOR PREMATURE INFANTS.

ADVISORY COMMITTEE: MANEERAT PARKTOOP, Ph.D., NUJJAREE CHAIMONGKOL, Ph.D.,
120 P. 2009.

The purpose of this quasi-experimental research was to examine effects of empowerment promoting program on behavior of mothers caring for premature infants. Sample were 30 mothers of premature babies in NICU and Sick newborn Department of Queen Sirikit Hospital. The sample were selected in the study by convenient sampling and assigned into control and experimental groups. The experimental group received empowerment program based on Gibson's model (1993) and control group received routine nursing care of hospital. The instruments were Empowerment Promoting Program and questionnaire about caring behavior of mothers for premature infants of which reliability alpha Cronbach was .97. Data was analyzed by using mean, frequency, range, standard deviation and t-test.

The results showed that premature mothers in experimental group had higher scores after using program than before using program significantly ($t = -13.24, p < .05$). Premature mothers in the experimental group had higher score than normal group significantly ($t = -9.12, p < .05$). The premature received empowerment promoting program with the mean level of maternal care behavior of caring for premature infants higher than mothers who received usual care.

The result of this research show that the program should be empowered to use in nursing mothers to preterm infants to help mother have the ability to define infant care with confidence and more efficiency.

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฌ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ทารกคลอดก่อนกำหนด.....	8
ความหมายของทารกคลอดก่อนกำหนด	8
ประเภทของทารกคลอดก่อนกำหนด	9
ลักษณะของทารกคลอดก่อนกำหนด.....	10
ปัญหาที่พบบ่อยในทารกคลอดก่อนกำหนด.....	11
ผลกระทบของทารกคลอดก่อนกำหนดต่อทารก มารดา และสังคม	15
พฤติกรรมของมารดาในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19
พฤติกรรมในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด	20
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมารดาในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด....	26
การเสริมสร้างพลังอำนาจให้แก่มารดาทารกคลอดก่อนกำหนด	28
แนวคิดเกี่ยวกับการเสริมสร้างพลังอำนาจ	28
ลักษณะของแนวคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจ	30
ข้อตกลงเบื้องต้นในการเสริมสร้างพลังอำนาจ	31

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างพลังอำนาจ	32
แนวทางการเสริมสร้างพลังอำนาจ	34
3 วิธีดำเนินการวิจัย	40
รูปแบบการวิจัย	40
ลักษณะของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	40
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	42
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	47
การดำเนินการศึกษา	48
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง	50
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	50
4 ผลการศึกษา	51
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	51
ส่วนที่ 2 คะแนนพฤติกรรมของมารดาในการดูแลทารกกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง โดยรวมและรายด้าน	55
ส่วนที่ 3 การเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมของมารดาในการดูแลทารกคลอด ก่อนกำหนด	57
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	59
สรุปผลการวิจัย	59
อภิปรายผล	60
ข้อเสนอแนะ	63
บรรณานุกรม	65
ภาคผนวก	75
ภาคผนวก ก	76
ภาคผนวก ข	78
ภาคผนวก ค	86
ภาคผนวก ง	90
ภาคผนวก จ	112
ประวัติย่อของผู้วิจัย	120

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	
เปรียบเทียบเครื่องมือวิจัยที่ได้ปรับปรุงเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลระหว่าง สุภาวดี นาคสุขุม (2544) กับผู้วิจัย	44
2	
ข้อมูลทั่วไปของมารดาทารกคลอดก่อนกำหนดกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง	52
3	
ข้อมูลทั่วไปของทารกกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง	54
4	
ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัยของคะแนนพฤติกรรมของมารดาใน การดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยรวมและรายด้าน ก่อนทดลอง	56
5	
ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัยของคะแนนพฤติกรรมของมารดา ในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยรวมและรายด้าน หลังทดลอง	57
6	
เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมของมารดาในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดระหว่าง ก่อนและหลังได้รับโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจของมารดา ในกลุ่มทดลอง โดยใช้สถิติ Pair t-test	58
7	
เปรียบเทียบผลต่างคะแนนพฤติกรรมของมารดาในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยใช้สถิติ Independent t-test	58
8	
สรุปประเด็นสำคัญจากบันทึกข้อความที่มารดาเขียน	117
9	
สรุปประเด็นสำคัญจากบันทึกข้อความที่มารดาประสบความสำเร็จ	118

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดการศึกษา.....	6
2 วิธีการดำเนินการวิจัย	49

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University